



En vikingatida härd i Strandskogen

Arkeologisk förundersökning 2011

Strandskogen 10:6 och 10:7, Glömminge socken, Öland



Ulrika Söderström

KALMAR LÄNS MUSEUM
Arkeologisk rapport 2012:4

En vikingatida härd i Strandskogen

Arkeologisk förundersökning 2011

Strandskogen 10:6 och 10:7, Glömminge socken, Öland

Författare	Ulrika Söderström
Copyright	Kalmar läns museum
Redaktion	Per Lekberg, Seija Nyberg
Kartor	Publicerade i enlighet med tillstånd 507-98-2848 från Lantmäteriverket
Förlag	Kalmar läns museum
ISSN	1400-352X

Abstract

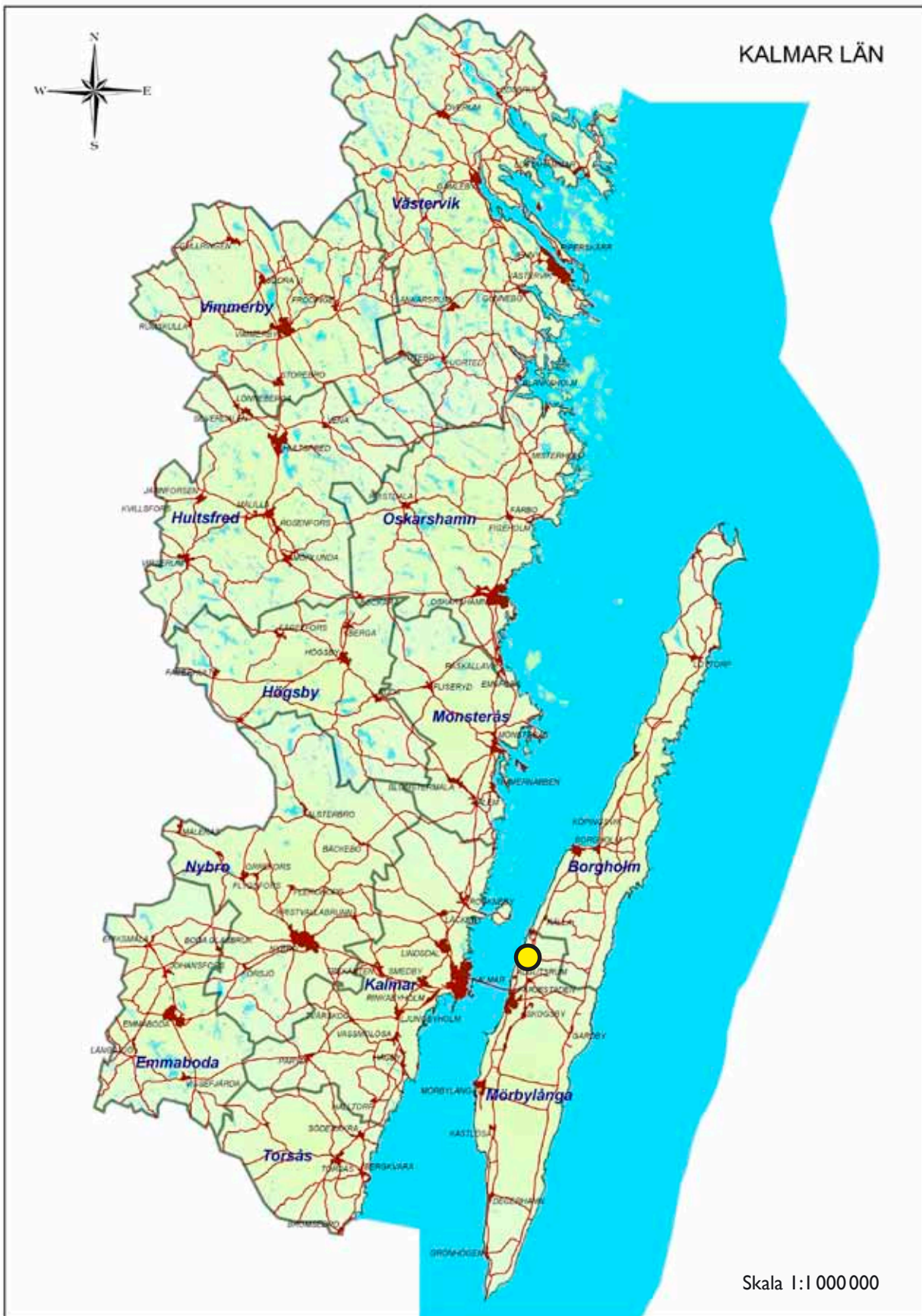
Keywords: Öland, Glömminge, Strandskogen, Bronze Age, Viking Age, hearth, post holes

During three days in September 2011 an archaeological investigation was performed at Strandskogen, Öland. The investigation was called upon by the plans for building a new residential area with some 30 new houses. The archaeological investigation performed in 2009 found two post holes and one hearth which made the County administrative board decide that the continuance of the project should be preceded an archaeological investigation. The

investigation showed that the hearth found in 2009 can be dated to Viking Age (770-970 e Kr) and that one of the post holes could possibly be dated to Bronze Age (1220-1010 f Kr). Despite the fact that a few new features were found and excavated no artefacts was found. Therefore Kalmar county museum do not suggest any further archaeological measurements in the area before the continuance of the project.

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	8
Topografi och fornlämningsmiljö	9
Genomförande	11
Det äldre kartmaterialet	11
Undersökningen.....	11
Resultat	14
Tolkning och åtgärdsförslag	25
Referenser	26
Tekniska och administrativa uppgifter	27
Bilagor	29
Bilaga 1. Analyssvar ¹⁴ C	31
Bilaga 2. Schaktbeskrivningar	35
Bilaga 3. Översiktsbild schakt 5	43
Bilaga 4. Översiktsbild schakt 9	45
Bilaga 5. Översiktsbild schakt 10	47
Bilaga 6. Översiktsbild schakt 11	49



Karta över Kalmar län med undersökningsområdet markerat.

Sammanfattning

Under tre dagar i september 2011 genomförde Kalmar läns museum en arkeologisk förundersökning inom fastigheterna Strandskogen 10:6 och 10:7, Glömminge socken på Öland. Förundersökningen föranleddes av att företaget Sven-Lars i Saxnäs AB planerar att uppföra ett nytt villaområde med ett 30-tal villor. Inför planerad exploatering genomfördes redan 2009 en arkeologisk utredning där Kalmar läns museum kunde konstatera att fast fornlämning skulle komma att beröras av arbetsföretaget. Av denna anledning beslutade Länsstyrelsen i Kalmar att åtgärd i form av en arkeologisk förundersökning skulle föregå vidare planering av arbetsföretaget.

Undersökningen genomfördes i form av schaktning med maskin samt handgrävning och sållning av ett mindre antal halvmetersrutor. I sökschakten framkom ett större antal mörkfärgningar som undersöktes för hand till 50 % för att fastställa karaktär och eventuell tidsställning. Ett flertal av mörkfärgningarna kunde avfärdas som naturliga färgningar av stenlyft, rötter och djur-

gångar. De schakt som visade sig vara rikast på mörkfärgningar, schakt 5, 9 och 10, vidgades till sammanhållna ytor för att på så sätt få grepp om lämningarnas karaktär och utbredning. Den härdbotten som framkom vid utredningen 2009 undersöktes och prover togs för ¹⁴C-analys. Ytterligare ett prov togs från ett av de totalt fem stolphål som framkom vid undersökningen.

Resultaten från förundersökningen visar en koncentration av förhistoriska lämningar till den nordöstra delen av exploateringsområdet. Den härdbotten som påträffades 2009 kunde fastställas och dateras till vikingatid (770-970 e Kr). Åtminstone ett av de framkomna stolphålen kunde dateras till yngre bronsålder (1220-1010 f Kr). Inga fynd framkom eller tillvaratogs vid förundersökningen. Då förundersökningens mål uppfyllts i och med att svar kunnat ges angående lämningarnas art och omfattning samt att resultaten visat att platsens vetenskapliga potential är mindre, föreslår Kalmar läns museum inga vidare arkeologiska åtgärder inom undersökningsområdet.

Inledning

I samband med att företaget Sven Lars i Saxnäs AB planerar att uppföra ett 30-tal villor inom de aktuella fastigheterna, Strandskogen 10:6 och 10:7 på Öland, genomförde Kalmar läns museum en arkeologisk förundersökning inom området för de planerade tomterna. Undersökningen genomfördes under tre dagar i september 2011.

Den arkeologiska förundersökningen föregicks av en särskild utredning genomförd av samma institution under 2009 (se Alexandersson 2009). Vid denna påträffades tre förhis-

toriska anläggningar i områdets östra del varför Länsstyrelsen i Kalmar beslutade att detta område skulle förundersökas. I samband med 2011 års undersökning lades även ett utökat förundersökningsområde till i den nordöstra delen av exploateringsområdet som under undersökningen 2009 lämnades outredd pga. att ytan inte var tillgänglig och röjd.

Ansvarig för undersökningen i fält var arkeolog Ulrika Söderström som även haft det huvudsakliga ansvaret för rapportarbetet. Deltog gjorde även arkeolog Nicholas Nilsson.

Topografi och fornlämningsmiljö

Glömminge socken ligger vid Kalmarsund på Ölands mellersta del. Västra landborgen skär genom socknen och delar den i en västlig och en östlig del. Den västra delen utgörs av en delvis uppodlad kustslätt med en stor variation av åker-, betesmark och tallskog. I området utgörs jordarten huvudsakligen av olika sandiga sediment och svallgrus. Öster om landborgen återfinns Mittlandskogen, ett lövskogsområde, men även en hel del odlingsmark. Här består jordarten huvudsakligen av moränlera.

Topografin inom det planerade exploateringsområdet varierar kraftigt. Från krönet ner till foten av landborgen är skillnaden i höjdnivå ca 15 meter. Nedanför landborgen sluttar marken åt väster och sänker sig stegvis från ca 35 till 25 m ö h och i området finns ett flertal flackare plataer (fig.1,2). Vid tiden för den baltiska is-sjöns högsta nivå (ca 9600 BC) låg strandlinjen ca 40 meter över dagens. Vattennivån nådde då upp till foten av västra landborgen. Strandvallarna efter ancyclus- och littorinatransgressionerna når upp till 16-18 respektive 12-14 m ö h i området (Svensson 2001), vilket innebär att transgressionerna inte berört det aktuella området utan återfinns ½-1 km västerut.

Vid utredningen 2009 påträffades tre förhistoriska anläggningar som bedömdes som fast fornlämning. Dessa utgjordes av två stolp-

hål samt en härdbotten (Alexandersson 2009). Inom exploateringsområdet finns inga andra registrerade förhistoriska lämningar, men i dess närhet finns förhistoriska fynd i liknande topografiska lägen.

Antalet tidigare undersökningar i området är förhållandevis få men öster om väg 136, strax norr om rastplatsen Idehultet, genomfördes en arkeologisk utredning 1997. Vid utredningsschaktningen framkom inom en 2000 m² stor yta ett fyndtomt kulturlager samt en handfull nedgrävningar (Raä 169:1).

Förhistoriska gravar påträffas på Öland ofta i anslutning till den västra landborgen, ibland utan synliga markeringar ovan mark. Ca 1 km norr om exploateringsområdet återfinns ett större gravfält (Raä 111:1-2). Både i söder och väster förekommer fynd som indikerar aktiviteter i området under stenåldern. I åkermarken strax väster om utredningsområdet har en tunnackig flintyxa tillvaratagits (Raä 140:1) och 500 meter söder om denna finns en fyndplats för en flintdolk (Raä 165:1).

Ölandsprojektets lösfyndsinventering visade att det ofta förekommer stenålderslokaler i anslutning till landborgen. Typologiskt daterar sig lokalerna till perioden tidigmesolitikum-senneolitikum, med en kronologisk tyngdpunkt i neolitikum.



Fig.1. Översiktsbild för undersökningsområde, från SO. Foto: KLM.



Fig.2. Översiktsbild för undersökningsområde, från NV. Foto: KLM.

Genomförande

Det äldre kartmaterialet

I samband med den särskilda arkeologiska utredning som 2009 föregick den nu aktuella förundersökningen genomfördes en kartanalys för att ta reda på hur markanvändandet sett ut under historisk tid i området (Alexandersson 2009). Analysen visade att kartmaterialet över området i Strandskogen är av förhållandevis sent dato där den äldsta kartan, en s.k. rågångsåtgärd, är daterad 1820. Marken nedanför landborgen har under en stor del av tiden varit bevuxen med tallskog och omnämns endast i en av kartorna, en skattläggning från 1860-tal, som varande uppodlad men då under benämningen ”åker, mycket mager sand” (Alexandersson 2009:10).

Summan av resultaten från kartanalysen visade att det inte finns något i det äldre kartmaterialet som tyder på en äldre bebyggelse eller bortodlade fornlämningar, såsom exempelvis gravar, i området.

Undersökningen

Vid utredningen 2009 konstaterades det att en mindre yta i den norra delen av exploateringsområdet hade lämnats orörd varför utredning av området omöjliggjordes vid tillfället. I samband med förundersökningen av den större ytan kom därför detta område läggas till undersökningen som ett utökat förundersökningsområde. Ytan röjdes och schaktning kunde genomföras (fig.3). Området var då

fortfarande mycket tätbevuxet med både tallar, taggiga snår och buskar och delades av naturligt mot det resterande området genom en stenmur som löpte från landborgskanten i öster till en mindre stig strax före skogspartiet i väster. Inom ytan drogs totalt sju sökschakt om sammanlagt ca 108 löpmeter (se fig.4 nedan).

Förundersökningsområdet omfattade en yta om ca 7 500 m², inom vilken tre större

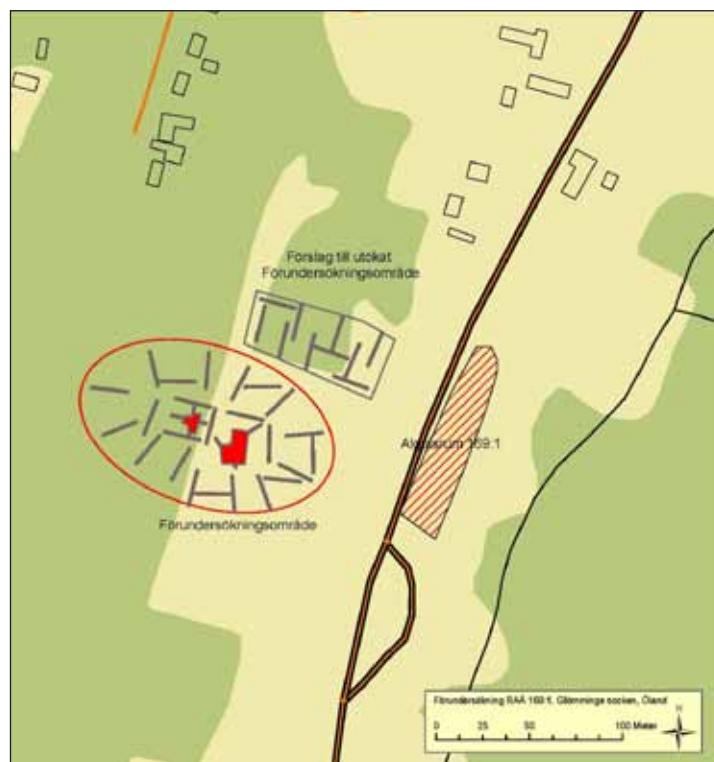


Fig.3. Karta förundersöknings- och utredningsområde.

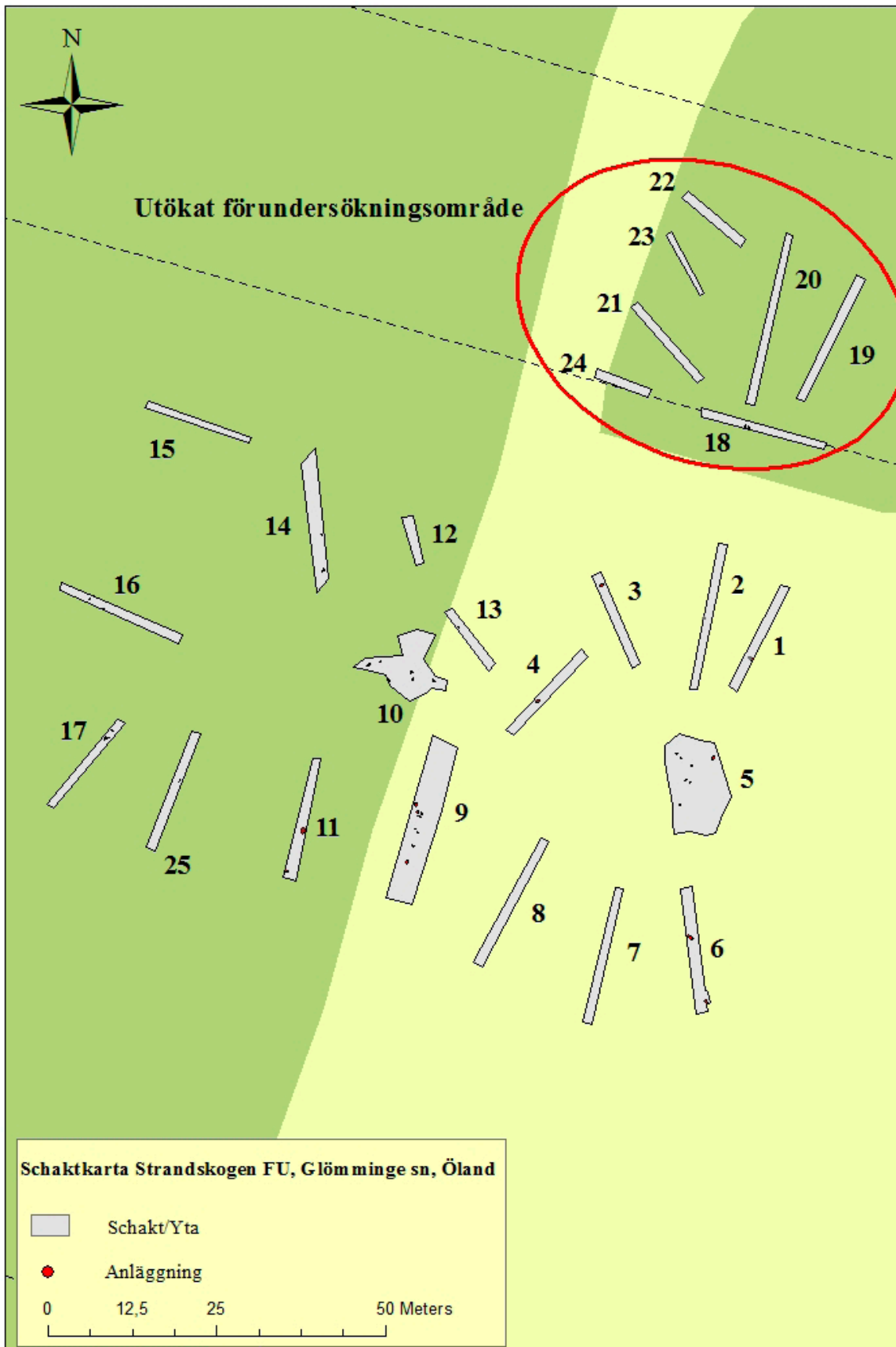


Fig.4. Schaktöversikt förundersöknings- och utredningsområde.

sammanhängande ytor öppnades samt 15 sökschakt drogs (fig.4). Ytorna, vilka fick benämningen schakt 5, 9 och 10, omfattade totalt 278 m², och utgjorde i samtliga fall utvidgningar av de tidigare utredningsschakten där lämningar konstaterats. Sökschaktens längd var sammanlagt ca 233 löpmeter.

I de grävda schakten framkom ett fyrtiotal mörkfärgningar ojämnt fördelade över ytan. I likhet med 2009 års utredning kunde inte heller nu något fyndmaterial identifieras i samband med schaktningen. För att kunna klargöra om de framkomna mörkfärgningarna inom tilläggsytan var förhistoriska anläggningar undersöktes de till 50 %. De inom förundersökningsytan påträffade mörkfärgningarna undersöktes även de genom handgrävning till

50 % i förhoppning om att detta skulle ge ett representativt fyndmaterial som kunde besvara frågorna kring fornlämningens karaktär, utbredning och datering. I ett par schakt fick dock schaktningen kompletteras med rutgrävning.

Den härdbotten som framkom i den östra delen av området vid utredningstillfället undersöktes till 50 % och ett jordprov insamlades för ¹⁴C-analys. Ytterligare ett jordprov samlades in för datering, då från ett av de undersökta stolphålen i schakt 9, A142 (för analys svar, se bilaga 1.).

Samtliga schakt och anläggningar mättes in med GPS och dokumenterades genom beskrivningar och digitalfoto. Inga fynd tillvaratogs vid undersökningen.

Resultat

Endast i områdets centrala och östra del framkom anläggningar av forntida karaktär som visade sig vara av antikvariskt intresse. Det kan konstateras att merparten av de 42 inmätta anläggningarna kunde avfärdas som naturliga efter vidare undersökning genom handgrävning. I flera fall handlade det om naturliga färgningar efter rötter och större stenar som var synliga först strax under ytan. De schakt som visade sig vara rikast på mörkfärgningar, schakt 5, 9 och 10, vidgades till sammanhållna ytor för att på så sätt få grepp om lämningarnas karaktär och utbredning (se schaktbeskrivningar bilaga.2). I ett ytterligare schakt, nr 11, framkom flera anläggningar som kunde konstateras som förhistoriska.

I schakt 5 påträffades under utredningen 2009 en härdbotten som då endast rensades fram i plan (Alexandersson 2009:11). Denna återfanns nu utan problem tillsammans med ytterligare sju anläggningar (fig.5, bilaga.3). Tre av dessa avfärdades efter undersökning som naturliga (fig.6). Inom ytan kunde vidare två möjliga stolphål (A107, A109) urskiljas samt en gropliknande anläggning (A105), samtliga dock kol- och fyndtomma (fig.7, 8). Endast härdbotten visade sig vara mycket typiskt forntida till sin karaktär, med skörbrända stenar i ytan, en mörk gråsvart sandig fyllning och skålformad botten (fig.9.). Från anläggningen togs ett prov som skickades till Ångströmlaboratoriet i Uppsala för ¹⁴C-analys. Resulta-

tet från analysen visar att härdbotten med stor sannolikhet kan dateras till vikingatid (770-970 e Kr) (se bilaga 1). Inga fynd påträffades i eller runt omkring anläggningen.

Schakt 9 förlades i övergången mellan den öppna åkerytan och skogspartiet, längs den gångstig som löpte genom området. I schaktet framkom fyra mindre mörkfärgningar, ca 0,25-0,3 m i diameter, jämnt fördelade över ytan. Karaktären påminde om stolphål varför beslut togs att vidga schaktet något mot söder för att se om fler framträdde. Efter vidgningen hade ytterligare fyra mindre färgningar framkommit (bilaga.4). Då inget fyndmaterial påträffats vid schaktningen och anläggningarna var något diffusa beslutades det att samtliga skulle undersökas till 50 % för att fastställa karaktär. Efter undersökningen kunde sex av totalt åtta anläggningar avfärdas som naturliga mörkfärgningar (A114-117, A137-138) (fig.10,11). De två andra anläggningarna, A136 och A142, kunde fastställas som stolphål (fig.12,13). Båda var ca 0,3 m i diameter i ytan och efter snitt framträdde en mycket kraftig mörkfärgning av fet sand med inblandning av kol. A136 hade en skoning av sten i botten men denna saknades i A142. Den sistnämnda hade avsevärt mer kol i fyllningen varför ett jordprov insamlades från anläggningen för ¹⁴C-analys. Resultatet visar en sannolik datering till yngre bronsålder (1220-1010 f Kr) (se bilaga 1).



Fig.5. Härbotten påträffad under utredning 2009. Foto: KLM.



Fig.6. En av de anläggningar som utgick efter snitt. Foto: KLM.



Fig.7. A109 i schakt 5, möjligt stolphål. Foto: KLM.



Fig.8. A105 i schakt 5, gropliknande anläggning. Foto: KLM.



Fig.9. Härdbotten undersökt till 50 %. Foto: KLM.



Fig.10. Anläggning A116 före undersökning. Foto: KLM.



Fig.11. Anläggning A116 efter snitt 50 %. Utgick som naturlig färgning. Foto: KLM.



Fig.12. Stolphålet A136 efter snitt. Foto: KLM.



Fig.13. Stolphålet AI42 efter snitt. Foto: KLM.



Fig.14. Nicholas Nilsson på plats i schakt I0. Foto: KLM.



Fig.15. Den oregelbundna anläggningen A120 före snitt. Foto: KLM.



Fig.16. A122 skilde sig i formen från A120. Foto: KLM.



Fig.17. A120 efter undersökning. Foto: KLM.



Fig.18. A122 efter undersökning. Foto: KLM.



Fig.19. En av två intressanta anläggningar i schakt II, A125. Foto: KLM.



Fig.20. A125 visade sig ha en förhållandevis grund fyllning och svagt rundad botten. Foto: KLM.



Fig.21. Området där utredningen skedde var bitvis svårframkomligt pga. den snåriga växtligheten. Foto: KLM.

I samband med utredningen 2009 hade två stolphål framkommit i den östligaste delen av tallskogen, strax intill den öppna åkermarken (a.a). För att lokalisera dessa samt för att försöka fastställa om det fanns fler stolphål som hörde samman med de tidigare påträffade anläggningarna vidgades schakt 10 till en yta om ca 64 m² (bilaga.5). Då tallarna i området stod tätt fick ytan en oregelbunden form (fig.14). Totalt framkom sju mörkfärgningar. Av dessa kunde fem avfärdas efter snitt. De övriga två, A120 och A122, kunde inte avfärdas som naturliga. De båda anläggningarna hade en mörk, sotig brunsvart sandfyllning med visst inslag av kol både i yta och i fyllning. Formen på A120 påminde i ytan mer om en oval grop än A122 som hade en rundad stolphålsform, ca 0,27 m i diameter (fig.15,16). När A120 hade snittats framträdde en rundad skålform varför tolkningen att det rörde sig om någon form av grop hölls för trolig (fig.17). I botten av A122 fanns en sten i ena delen som medförde att tolkningen om möjligt stolphål kunde hållas för trolig (fig.18). Inom ytan påträffades inga fynd som kunde karaktärisera lämningarna ytterligare.

I schakt 11 framkom två intressanta anläggningar, A124 och A125 (bilaga.6). Båda visade sig vara förhållandevis djupa efter snitt och en kraftigt mörkfärgad fyllning. A125 var tydligast med sin rundade yta (fig.19). Vid lätt rensning av ytlagret syntes tydliga kolbitar. Anläggningen snittades till 50 % varefter en kraftigt svärtad fyllning syntes. Formen var skålformad till rund i botten med ett djup om ca 0,2 m (fig.20). Ett jordprov insamlades från anläggningen för eventuell ¹⁴C-analys men provet föll bort i urvalet då endast två prover skulle skickas.

Inom ytan i nordöstra delen påträffades endast två möjliga anläggningar i ett av de totalt sju dragna schakten. Området var fortfarande förhållandevis svårframkomligt för både maskin och arkeolog pga. den bristfälliga röjningen (fig.21). Eftersom ingen av anläggningarna var särskilt tydliga i karaktär undersöktes båda till 50 %. Den ena, A141, avfärdades omedelbart som naturlig färgning från en sten. Den andra anläggningen, A135, avtecknade sig i ytan som en svag mörkfärgning med en något oregelbunden form ca 0,25x0,35 m i diame-



Fig.22. Inom utredningsytan framkom endast två möjliga anläggningar varav A135 i schakt 17 var den tydligaste. Foto: KLM.



Fig.23. A135 efter snitt. Foto: KLM.

ter (fig.22,23). Efter anläggningen snittats till 50 % framträdde en skålformad botten med något diffusa kanter, fyllning av gråbrun sand, ett fåtal kolsmulor. Anläggningen blev förhållandevis grund, ca 0,13 m.

Tolkning och åtgärdsförslag

Den arkeologiska förundersökningen visar att flertalet av de påträffade mörkfärgningarna var, precis som vid utredningen 2009, naturliga och sannolikt orsakade av rötter, stenlyft och djurgångar. Lämningsarna som påträffades vid undersökningen utgörs främst av ett fåtal fastställda stolphål och sannolika nedgrävningar.

Efter vidare undersökning av härdbotten kunde lämningens typ och karaktär fastställas. Genom provtagning från fyllningen i härden kunde en datering ställas till vikingatid (770-970 e Kr) men inga fynd påträffades i eller runt omkring anläggningen. Intill det schakt där man påträffade stolphål 2009 framkom ytterligare anläggningar av samma karaktär. Ett prov från ett av stolphålen i schakt 9 visar en sannolik datering till yngre bronsålder

(1220-1010 f Kr). Dock kunde inte de påträffade stolphålen från utredningen respektive förundersökningen knytas till varandra.

Förundersökningen har gett en förhållandevis god bild av de förhistoriska lämningarnas karaktär, utbredning och, i den mån det varit möjligt, datering. Lämningsarna av förhistorisk karaktär är koncentrerade till den nordöstra delen av förundersökningsområdet men är förhållandevis få till antalet. Härdbotten kan inte knytas till någon form av aktivitetsyta med förhistorisk prägel då inga fynd påträffats som stärker en sådan bild. Stolphålen är få och representerar en annan tidsperiod än härden vilket i sig tyder på ett längre tidsdjup och brukningstid av platsen.

Kalmar läns museum menar att förundersökningen besvarat frågor kring lämningarnas art och omfattning samt att platsens vetenskapliga potential kan fastställas som mindre pga. de få anläggningarna och den totala avsaknaden av ett fyndmaterial. Av ovan anført föreslår Kalmar läns museum ingen vidare arkeologisk åtgärd inom det aktuella exploateringsområdet.

Referenser

Alexandersson, K. 2009. *Nytt villaområde i Strandskogen*. Arkeologisk rapport. Kalmar läns museum.

Svensson, N-O. 2001. Strandlinjer och strandförskjutning i Möre. *Möre – historien om ett småland*. Red: Magnusson, G. E22-projektet. Sid 73-110. Kalmar läns museum.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr: 431-1402-09

Kalmar läns museums dnr: 33-113-09

Projektnummer KLM: A2011017

Uppdragsgivare: Sven Lars i Saxnäs AB, Industrigatan 1,
386 32 Färjestaden

Landskap: Öland

Kommun: Mörbylånga

Socken: Glömminge

Fastighet: Strandskogen 10:6. 10:7

Fornlämningsnr: RAÄ Glömminge 169

Ekonomisk karta: 62F 8 J NV

X koordinat: 6286418

Y koordinat: 1543793

M ö h: 25–50 möh

Fältarbetstid: 2011-09-05 – 2011-09-08

Antal arbetsdagar: 3

Maskintid: 16 tim

Personal: Ulrika Söderström, Nicholas Nilsson

Foto, Du nr: Du 199

Fynd: Inga fynd tillvaratogs vid undersökningen

Analys: Göran Possnert, Ångströmlaboratoriet, Uppsala.

Dokumentation: All dokumentation förvaras på KLM.

Inmätning: RTK

Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem SWEREF 99 TM

Bilagor

Bilaga 1. Analyssvar ¹⁴ C	31
Bilaga 2. Schaktbeskrivningar	35
Bilaga 3. Översiktsbild schakt 5	43
Bilaga 4. Översiktsbild schakt 9	45
Bilaga 5. Översiktsbild schakt 10	47
Bilaga 6. Översiktsbild schakt 11	49

Bilaga I.



UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala 2012-01-20

Ulrika Söderström/Nicholas Nilsson
Kalmar läns museum
Box 104
391 21 KALMAR

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Göran Possnert

Besöksadress:
Ångströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 30 59

Telefax:
018 – 55 57 36

Hemsida:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Resultat av ^{14}C datering av makrofossiler från Glömminge socken, projektnummer KLM: A2011017, Öland.

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 timme 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

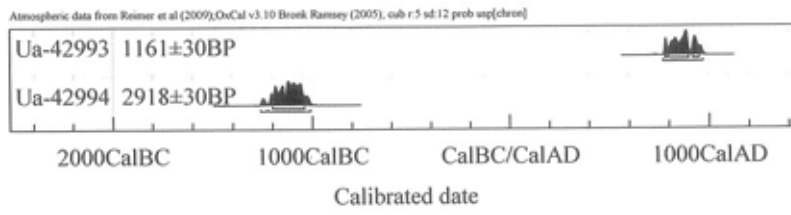
Före acceleratorbestämningen av ^{14}C -innehållet förbränns det intorkade materialet, surgjort till pH 4, till CO_2 -gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

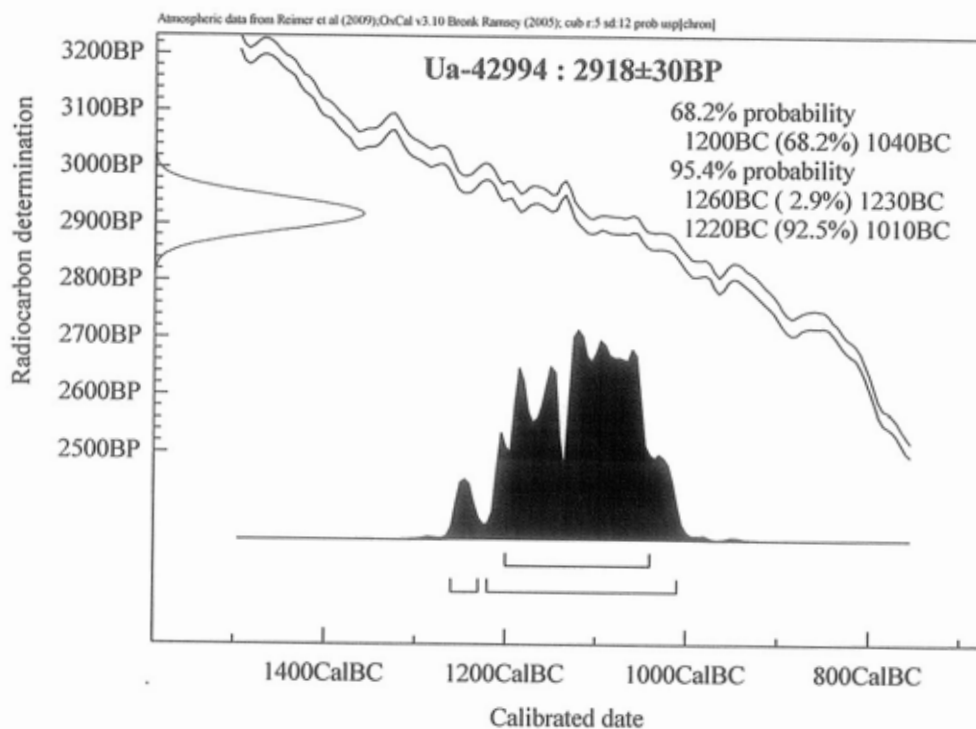
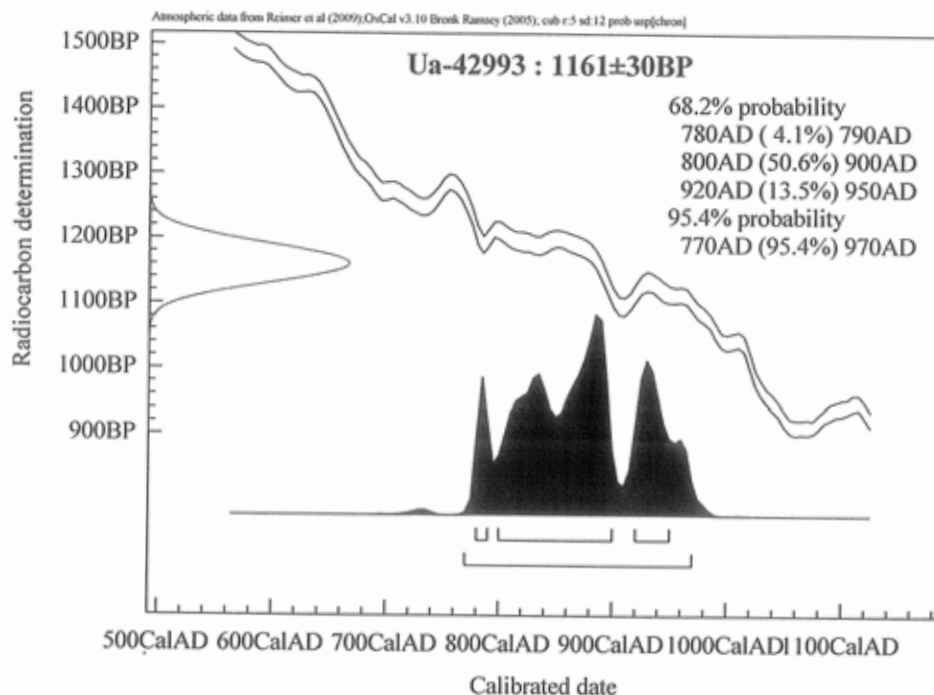
RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}$ ‰ VPDB	^{14}C ålder BP
Ua-42993	Strandskogen 10:6 m fl. schakt 5	-25,9	1 161 ± 30
Ua-42994	Strandskogen 10:6 m fl. schakt 9	-24,7	2 918 ± 30

Med vänlig hälsning

Göran Possnert/Ingela Sundström





Arkeologisk förundersökning Strandskogen 10:6, 10:7, Öland

Schakt- och anläggningsbeskrivningar

Samtliga anläggningar grävdes om inget annat anges till 50 %.

Schakt 1, 17 m

17x1,4 m. 0,2 m matjord. En anläggning påträffad varför schaktet utvidgades vid denna.

A100

I ytan mörkt gråbrun anläggning med oval form men efter första rensningen, klart rundad form, ca 0,25 m i diameter. Enstaka mindre stenar i ytan. Fyllning av gråbrun sand ner till ca 0,15 m. Inga inslag av kol eller stenar i fyllningen.

Schakt 2, 22 m

0,2 m matjord. Beige sand ner till undergrund. 1 mörkfärgning påträffad och inmätt i schakt.

A101

I ytan en mycket tydlig mörkfärgning, rund i plan, ca 0,2 m i diameter. Fyllning av kraftigt mörk gråbrun sand ner till 0,15 m. Formen närmast skålformad, i mitten mer koncentrerad svärta men varken kol eller sten i fyllningen.

Schakt 3, 15 m

0,2 matjord. Beige sand med en mörkfärgning i mitten av schaktet.

A102

Avfärdad som naturlig.

Schakt 4, 17m

Matjord 0,3 m sedan beige sand. 1 mörkfärgning i schaktet som inmättes som A103.

A103

Påträffad i schakt 4. Rödbrun anläggning som visade sig vara en sten strax under ytan. Naturlig. Avfärdades.

Schakt 5, yta ca 112 m²

Yta, ca 11x6 m diam, upptagen kring schakt från den arkeologiska utredningen utförd 2009. På sina håll kraftigt inväxt ny vegetation. I schaktets NÖ del fanns den hårdbotten som framkom vid utredningen. Förhållandevis tjockt matjordslager, ca 0,4 m, längst mot NÖ och landborgskanten. Därefter tilltagande rödbrun sand med få inslag av större stenar. Inom ytan påträffades 8 anläggningar, den tidigare påträffade hårdbotten inräknad. Samtliga anläggningar snittades och grävdes till 50 %. Se

anläggningsbeskrivningar. Härdbotten snittades till 50%, fotades och ett jordprov för C14 insamlades. Inom ytan grävdes även en kvadratmeterruta i den västra delen samt en ½ metersruta i S delen av schaktet. Inga fynd påträffades, varken lösfynd på ytan eller i någon av de grävda anläggningarna.

A104

Anläggningen var oval, 0,55x0,35 m i diameter med beigebrun fyllning. Anläggningen avfärdades som naturlig efter snitt.

A105 grop?

Rund, kraftigt mörk anläggning med skörbrända stenar, ca 0,01 m i diameter i ytan. Fyllning av mörk gråsvart sand. Mot botten svagt skålformad, knappt 0,1 m djup. C14 prov taget. Inga fynd i övrigt.

A106

Rund, brunröd anläggning, ca 0,3 m i diameter i plan. Ca 0,1 m djup, oval/skålformad botten. Fyllning av rödbrun sand. Inga fynd.

A107 stolphål?

Rund mörkfärgning i ytan, ca 0,3 m i diameter. Fyllning av gråbrun sand som avsmalnar nedåt, ca 0,15 m djup.

A108

Svag brunfärgning i ytan. Utgick efter snitt.

A109 Stolphål?

Rund mörkfärgning i ytan, ca 0,2 m i diameter. Klart mörk gråsvart fyllning ner till 0,15 m. Oval profil. Inga fynd.

A110

Diffus mörkfärgning i ytan, ca 0,2 m diameter. Mörkt gråbrun fyllning ner till ca 0,15 m. Sannolikt naturlig färgning.

A111 pinnhål?

Mörkfärgad oval anläggning, ca 0,18 m i diameter. När anläggningen grävdes framträdde mörkfärgningen i svagt sluttande linje vilken avsmalnade mot botten, ca 0,25 m ner. Inga stöttande stenar i botten eller fynd.

Schakt 6, 19 m

Schaktet lades i landborgskanten. Matjord ner till 0,3 m. Bitvis inblandning av kol och i södra delen av schaktet framkom ett mörkare lager under ett skikt av beige sand. Lagret syntes enbart i den östra delen av schaktkanten varför ett djupare hål grävdes. Syftet var att fastställa lagerföljd och kontrollera eventuell översandning. Två anläggningar mättes in.

A112 Nedgrävning?

Kraftigt mörkfärgad, rund anläggning ca 0,4 m i diameter i ytan. Enstaka kolsmulor i övre lagret. Fyllning av förhållandevis fet, mörkt gråbrun sand ner till ca 0,15 m, mot botten mer tilltagande flammig och utflytande. Inga fynd.

A113. Utgår.

Naturlig färgning av tidigare växtlighet.

Schakt 7, 21 m

Matjord 0,3 m sedan beige sand. Ingen indikation, inga fynd.

Schakt 8, 20 m

Matjord 0,25 m sedan beige sand med inslag av större sten. Ingen indikation, inga fynd.

Schakt 9, 24 m totalt 102 m²

Långt schakt som förlängdes och vidgades efter att ett flertal mörkfärgningar likt stolphål framkommit i ytan. Matjord 0,15 m, bitvis stenigt. Flera av anläggningarna kunde efter vidare undersökning avfärdas som naturliga mörkfärgningar.

A114

Naturlig mörkfärgning, utgår.

A115

Beigebrun färgning med rundad form, ca 0,2m i diameter. Färgning runt sten. Utgår.

A116

Beigebrun färgning med sten i ytan, ca 0,25 m diameter. Endast tunn lins. Utgår.

A117

Naturlig mörkfärgning. Utgår.

A136, stenskott stolphål?

Rund, mörk närmast svartbrun anläggning, ca 0,3 m diameter i ytan. Fyllning av svartbrun, fet sand med enstaka kolbitar. Skålformad botten. I botten mot S fanns en sten. Ligger i linje med stolphålet A142.

A137

Naturlig rödfärgning runt sten. Utgår.

A138

Oregelbunden anläggning, något diffus mörkfärgning i ytan. Tunn färgad, gråbrun lins. Utgår.

A142

Svartbrun, sotig färgning ca 0,3 m i diameter. Oval form med rundad u-formad botten, ca 0,18 m djup. Svart sandig fyllning med tydligt inslag av kol. C14 prov togs för datering.

Schakt 10, 64 m²

Yta kring tidigare utredningsschakt där stolphål framkom 2009. Matjord 0,2 m därefter rödbrun sandig m orän. Totalt sju anläggningar inmätta i schaktet.

A118

Något diffus anläggning som vid snitt visade sig vara en naturlig mörkfärgning som kommit av underliggande stenar. Utgår.

A119

Utgår.

A120 Grop?

Oval, närmast avlång anläggning ca 0,37x0,2 m. Svartfärgning i ytan med enstaka kolbitar synliga. Fyllning av mörkfärgad sand, knappt ca 0,15 djup, visst inslag av kol.

A121

Utgår.

A122 stolphål?

Rundad mörkfärgning, ca 0,27 m i diameter. Brunsvart fyllning med spetsig profil, sten i anläggningens västra del. Svart, humös sandfyllning.

A123

Rund, diffus anläggning knappt 0,23 m diameter. Naturlig mörkfärgning av underliggande sten. Utgår.

A139

Avlång, mörkbrun färgning. Diffus profil med oskarpa kanter, gråbrun sandig fyllning utan indikationer och fynd. Utgår.

Schakt 11, 17 m

Matjord 0,2 m därefter sandig morän. Totalt påträffades tre anläggningar i schaktet varav en avfärdades omgående och mättes inte in.

A124

Diffus mörkfärgning i ytan, närmast oval i formen ca 0,55x0,4 m. Små kolbitar i ytan. Efter snitt kunde mörkfärgningen följas ner till ca 0,3 m djup. Mycket diffusa kanter, ingen tydligt rundad botten. Några kolstänk i fyllningen.

A125 Grop?

Kraftigt mörkfärgad anläggning, ca 0,4x0,4 m i diameter i ytan. Efter lätt rensning syntes tydliga kolbitar i ytan. Kraftig svärta vid snitt, skålformad till rund botten, djup ca 0,15 m. Något avtagande tydlighet i kanten. Rik kolutfällning i fyllningen. 14C prov insamlat men ej daterat.

I schaktet grävdes även en ruta, 1x1 m.

Ruta 1x1 m

0-0,05 m brunröd sand med inslag av grus, ytterst homogen i sin sammansättning. 0,05-0,10 m rödbrun sand med enstaka genomslag av rötter. 0,10-0,15 grusig morän. Inga indikationer eller fynd.

Schakt 12, 6 m

Matjord 0,2 m därefter sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 13, 8,5 m

0-0,2 m matjord, därefter rödbrun sand med visst inslag av platta kalkstenar som skivar sig. En anläggning, A126, i NV delen av schaktet. Bottenskikt av beige morän, ca 0,4 m.

A126

Något diffus anläggning som vid snitt visade sig vara en naturlig mörkfärgning som kommit av underliggande stenar. Utgår.

Schakt 14, 18 m

Matjord 0,2 m därefter sandig morän. Två mörkfärgningar, A127 och A140, mättes in som anläggningar.

A127

Rundad anläggning med oregelbunden profil efter snitt. Fyllning av gråbrun sand samt rotutfällningar. Utgår.

A140

Rund diffus mörkfärgning som efter snitt avfärdades som naturlig.

Schakt 15, 16m

Matjord 0,2 m därefter beigeröd sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 16, 19 m

Matjord 0,2 m därefter beigeröd sandig morän. Fyra mörkfärgningar påträffades varav tre mättes in som anläggningar, A128-130.

A128 Stolphål?

Rund, svartbrun anläggning ca 0,25 m i diameter. Lågt u-formad profil, fyllning av gråbrun sand med sten i botten. Kan möjligen vara botten av stolphål.

A129

Rektangulär mörkfärgning med oregelbunden profil efter snitt. Mycket sten i fyllningen samt i bottenskikt. Naturlig mörkfärgning.

A130

Rund diffus mörkfärgning som efter snitt avfärdades som naturlig.

Schakt 17, 14 m

Matjord 0,2 m därefter beigeroöd sandig morän. Tre mörkfärgningar mättes in som anläggningar, A131-133.

A131 utgår.

A132 utgår.

A133 utgår.

Utredningsyta i N delen av området

Då ett mindre område i norra delen av exploateringsytan inte var röjd och framkomlig under utredningen 2009 kom detta område att bli föremål för utredning under den genomförda förundersökningen. Utredningsschakten är benämnda med nummer 18-24.

Schakt 18, 18 m

Matjord 0,2 m därefter beigeroöd sandig morän. Två mörkfärgningar mättes in som anläggningar, A135 och 141.

A135

Oregelbunden anläggning ca 0,25-0,35 m i diameter. Mörkfärgad sand i ytan med mycket rotgenomsläpp. Skålformad botten med något diffusa kanter, fyllning av gråbrun sand, ett fåtal kolsmulor. Djup ca 0,13 m.

A141

Naturlig mörkfärgning pga. mycket rötter. Utgår.

Schakt 19, 20 m

Matjord 0,2 m därefter beige sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 20, 25 m

Matjord 0,2 m därefter beige sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 21, 15 m

Matjord 0,3 m. Sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 22, 11 m

Matjord 0,25 m. Sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 23, 10 m

Matjord 0,25 m. Sandig morän. Ingen indikation.

Schakt 24, 8,5 m

Matjord 0,25 m. Sandig morän. Ingen indikation.

Sista inmätta schakt, skogsområdet i SV delen av området.

Schakt 25, 18 m

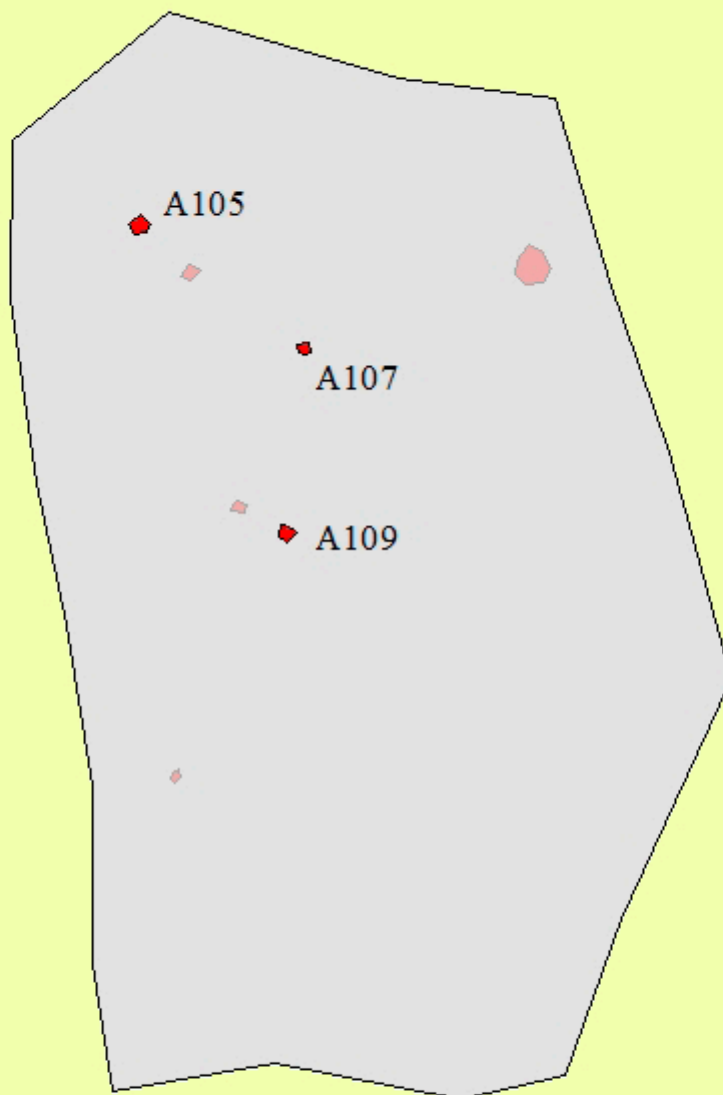
Matjord 0,3 m därefter sandig morän, grusigt. I mitten av schaktet påträffades en anläggning, A134.

A134

Diffus mörkfärgning med oregelbunden form. Vid snitt konstaterades att färgningen var naturlig.

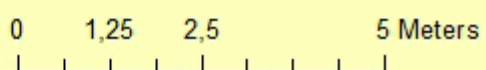


Schakt 5



Översikt schakt 5, Glömminge sn, Öland

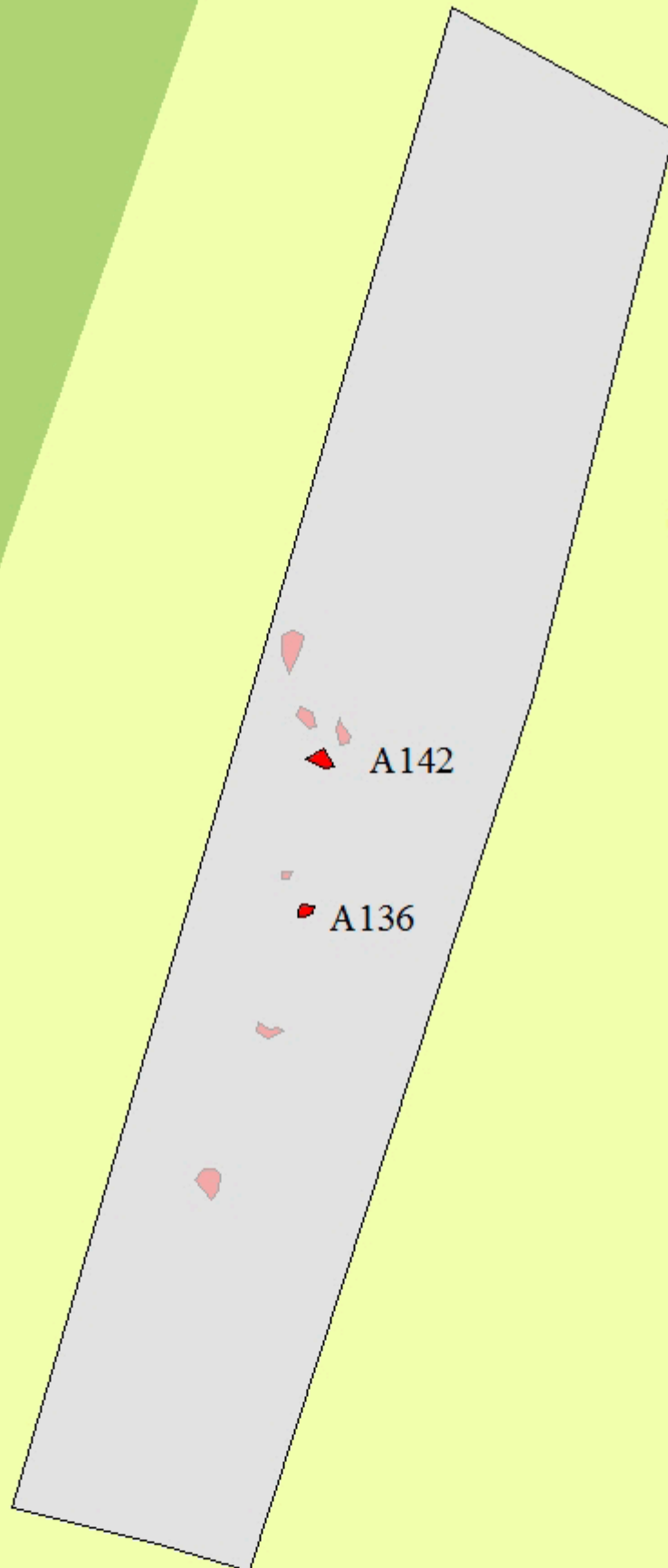
-  Schakt/Yta
-  Avfärdad anläggning
-  Anläggning





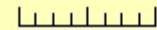
Bilaga 4.

Schakt 9



Översikt schakt 9, Glömminge sn, Öland

- | | |
|--|---|
|  Schakt/Yta |  Avfärdad anläggning |
|  Anläggning | |

0 0,5 1 2 Meters




Bilaga 5.

Schakt 10

◆ A120

◆ A122

Översikt schakt 10, Glömminge sn, Öland

- | | | | |
|---|------------|---|---------------------|
|  | Schakt/Yta |  | Avfärdad anläggning |
|  | Anläggning | | |





0 0,5 1 2 Meters




Schakt 11



Översikt schakt 11, Glöm minge sn, Öland

- | | | | |
|---|------------|---|---------------------|
|  | Schakt/Yta |  | Avfärdad anläggning |
|  | Anläggning | 0 0,5 1 2 Meters | |
- 



Adress

Box 104, S-391 21 Kalmar

Telefon

0480-45 13 00

Fax

0480-45 13 65

E-post

info@kalmarlansmuseum.se